

Špeciálnopedagogická poradňa pri ŠZŠ pre telesne postihnutých Detva

(elokované pracovisko M.R.Štefánika 908/40, Detva)
mobil:0902390485, e-mail: sppdetva@gmail.com

Školská zrelosť

Dieťa považujeme za pripravené na vstup do školy, keď má takú úroveň telesného, rozumového, citového a sociálneho vývinu, ktorá mu umožní bez problémov splňať požiadavky školy.

Vstupom dieťaťa do školy sa jeho život radikálne zmení (najmä ak predtým nenavštevovalo škôlku). Skončí sa obdobie bezstarostných hier a na rad prichádzajú prvé vážne povinnosti.

Podľa zákona sa k zápisom do prvých tried musia dostaviť všetky deti, ktoré k 31.08. dosiahnu šesť rokov. Základným predpokladom, ale nie najdôležitejším, je teda vek. Spôsobilosť dieťaťa pre školskú dochádzku, znamená dosiahnutie takého stupňa vývoja, ktorý dieťaťu umožňuje úspešne sa adaptovať na školské prostredie a osvojiť si školské znalosti a schopnosti.

Dieťa má byť na takej úrovni telesného a psychického vývinu, aby sa bez problémov adaptovalo na prácu v škole. Budúci žiak má ovládať určitý okruh vedomostí, konkrétnych predstáv a niektorých pojmov. Dôležité sú aj predpoklady k nadväzovaniu vzájomných vzťahov s inými deťmi, k spoločnej práci a hre, k vzájomnej pomoci. Dieťa má byť schopné zvládnuť a osvojiť si program Učebných osnov 1.ročníka ZŠ.

Čo má vedieť predškolak:

Hrubá motorika.

Predškolak by mal mať osvojené základné pohybové znalosti, ako napr. prekonanie určitej vzdialenosti, preskok cez prekážku, udržanie rovnováhy, skákanie na jednej nohe, hádzanie loptou, jednoduchý rytmický pohyb (aj s riekankami, pesničkami).

Jemná motorika.

Manuálna zručnosť je rozvíjaná dennými činnosťami (osobná hygiena – umývanie, čistenie zubov, česanie, obliekanie), hrou (stavanie z kociek, obliekanie bábik, hra s formičkami na piesku). Ďalej by mali vedieť trhanie a strihanie papiera, lepenie, modelovanie, navliekanie guľiek na šnúрку. Tu sa zapájajú dlane a prsty do činnosti, čo je dôležité pre písanie.

Grafomotorika.

Pre písanie je dôležité, aby ruka, ktorou dieťa bude písať, bola dostatočne uvoľnená a pripravená (spomínali sme to pri JM). Dôležité je, aby deti mali uvoľnené veľké kĺby ruky (rameno, lakeť a zápästie). Tie sa uvoľňujú krúživými pohybmi vo vzduchu, na veľkej ploche výkresu...

Aby prváka nebolela ruka pri písaní, musí správne držať pero. Musí vedieť urobiť pohyb, akoby chcel soliť tromi prstami.

Aj správne sedenie pri stole je dôležité. V tomto veku by dieťa malo vedieť nakresliť a rozoznať čiaru, kruh, horný a dolný oblúček, vlnovku, štvorec, obdĺžnik a trojuholník.

Zraková percepcia.

V súvislosti so zrakovým vnímaním sa stretávame s pojmami zraková pamäť, zraková analýza a syntéza.

Zraková pamäť predstavuje vlastnosti dieťaťa uchovávať zrakové podnety. Je to uchovávanie a rozpoznávanie konkrétnych predmetov a ich obrázky (pexeso, čo sa zmenilo na obrázku, dokresli, čo chýba a pod.)

Dieťa by malo vedieť rozpoznávať predmety a obrázky ako celok, zároveň ich rozložiť na časti (rozložený obrázok, puzzle) - hovoríme o zrakovej analýze a syntéze.

Sluchová percepcia.

Pri sluchovej percepcii dieťa rozlišuje slová vo vete. Slová a slabiky sa učí vytlieskávať alebo vyťukávať, určovať ich počet a následnosť. Vníma jednotlivé hlásky v slovách – prvé, posledné hlásky v slovách. Najťažšie je zvládnuť hlásky uprostred slova.

Určovanie pozície hlásky v slovách je dôležitým predpokladom pre zvládnutie čítania a písania. Až po šiestom roku dochádza k diferenciacii tvrdej a mäkkej slabiky, rozlišovaniu a vnímaniu dĺžky slabík (pila –píla).

Predčíselné predstavy.

Na osvojovanie si matematiky v škole sa dieťa pripravuje celé predškolské obdobie. Musí mať zvládnuté zrakové a sluchové vnímanie, priestorovú orientáciu, pamäť, verbálne – slovné označenie, grafické – písomné schopnosti.

Pred nástupom do školy musí mať dieťa zvládnuté počítanie prvkov jednej množiny (nesmie vynechať ani jeden prvok, dvakrát počítať). Počítanie do 10 (príp.20), nesmie vynechávať čísllice. Dieťa by malo vedieť, že poradie prvkov nemení konečný počet prvkov v skupine.

Reč a vyjadrovacie schopnosti.

Dieťa v dobe nástupu do školy by malo vedieť približne 2 500slov. Vie povedať, ako sa volá, koľko má rokov, kde býva, nemýli si slová včera, dnes, zajtra. Je schopné zreprodukovať rozprávku.

Veľmi dôležité je správna výslovnosť u dieťaťa. Chyba reči často ovplyvňuje úroveň diktátov, opisov a čítania. V prípade akejkoľvek logopedickej chyby je vhodná logopedická korekcia ešte pred nástupom do školy.

Pozornosť.

Ustaľuje sa dĺžka trvania koncentrácie, predlžuje sa zhruba na 15 -20min.

Sociálna a pracovná zrelosť.

Dieťa by malo zvládať v tomto období odpútanie sa od rodičov. Zvládať čiastočne svoje city a emócie bez kriku a plaču. Dodržiavať určité pravidlá spoločenského správania (pozdrav, vykanie, ďakovanie..)

Nesmieme zabudnúť na samostatnosť v sebaobsluže a na osvojené hygienické návyky (samé sa obuje, oblečie, zapne si gombíky, zaviaže si šnúrky, je s príborom, udržuje si poriadok vo svojich veciach.)

Kresba.

Detská kresba umožňuje zachytiť celý proces vývinového zdokonaľovania sa dieťaťa. Je náročná z hľadiska pozornosti a pamäťových schopností. Z jemnomotorických pohybov a koordinácie rúk s pohybmi očí sa dá predpovedať úspešnosť a radosť pri náuke písania. Dieťa by malo vedieť obkresľovať predlohy, kresliť tvary podľa pamäti (zobrazuje svoje predstavy a zážitky). Nakreslí postavu človeka so všetkými základnými znakmi ľudskej postavy.

Ako by sa mal budúci prvák správať.

- vydrží pri činnosti 15-20 min.
- začatú hru, prácu dokončí, nezačína stále niečo nové bez ukončenia, neodbieha
- na nové osoby, prostredie si zvyká bez väčších problémov (neplače, neskrýva sa za rodičov, neuteká)
- nie je agresívny, spory zvláda medzi kamarátmi bez bitky, hádky, vzdorovitosti
- v správaní by nemali byť prítomné zlozvyky – cmúľanie prstov, žmurkanie, pomočovanie...

Je samozrejme možné, že vaše dieťa splňa všetky podmienky a požiadavky na vstup do školy. Ak máte pochybnosti o tom, či je vaše dieťa dostatočne pripravené, navštívte PPP, kde psychológ dokáže presnejšie zistiť úroveň školskej pripravenosti dieťaťa a poradí vám ako ďalej.

Pokiaľ má vaše dieťa problémy a zaostáva vo viacerých oblastiach, zvládnutie nárokov základnej školy mu môže spôsobiť výrazné problémy. Podľa zákona môže riaditeľstvo školy spolu so závermi PPP a so súhlasom rodičov odložiť školskú dochádzku o jeden rok.

Kontakt:

ŠPP Detva

Elokované pracovisko: M.R.Štefánika 805/40, 962 12 Detva

PaedDr. Alena Hanusková, špeciálny pedagóg

Tel.: 0902390485, e-mail: sppdetva@gmail.com